

AGRÁRPIACI JELENTÉSEK

GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

XIII. évfolyam 11. szám
2010. június 18.

Gabona és Ipari Növények

XIII. évfolyam 11. szám

2010. 23. hét

Megjelenik kéthetente

Felelős szerkesztő:

Dr. Stummer Ildikó

Készítette:

Dr. Molnár Zsuzsa

molnar.zsuzsa@aki.gov.hu

Kiadja:

Agrárgazdasági Kutató Intézet

Piaci Árinformációs Rendszer

H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.

Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944

Telefon: (06 1) 476-6093

Fax: (06 1) 217-8111

www.aki.gov.hu

aki@aki.gov.hu

https://pair.aki.gov.hu

A Gabona és Ipari Növények piaci jelentésén kívül kínáljuk még a Baromfi, Élőállat és Hús, Zöldség, Gyümölcs és Bor, Tej és Tejtermékek piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:

Mihók Zsolt

Telefon: (06 1) 476-3064

TARTALOMJEGYZÉK

GABONAPIACI JELENTÉS.....	3
A gabonafélék termelői ára.....	6
A gabonafélék jegyzése.....	8
A gabona alapú termékek feldolgozói értékesítési ára.....	11
A megfigyelt gabona alapú termékek fogyasztói ára.....	11
Külpiaci információk.....	12
OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS.....	17
Az olajos magvak és termékeinek jegyzése néhány kiemelt árutőzsdén.....	19
A fontosabb hazai olajos magvak termelői-, a belőlük készült termékek feldolgozói értékesítési átlagára	22
A nyers növényolajok ára és jegyzése.....	22

GABONAPIACI JELENTÉS¹

- A Nemzetközi Gabonatanács (IGC) a búza esetében visszafogott keresletre, a kukorica esetében a fogyasztói igény erőteljes bővülésére számít a következő gazdasági évben.
- A fekete-tengeri régió 33%-os részesedést szerezhet a világ gabonakereskedelméből 2019-re.
- A chicagói árutőzsdén a kukorica határidős jegyzései nyolchavi, a búzáé kilenc-havi mélypontot értek el a 22. és 23. héten (5-6. ábra). A párizsi árutőzsdén is tovább csökkent a két termény jegyzése (7-8. ábra). A BÉT-en a front havi jegyzések – ellentétben a nemzetközi trenddel – emelkedtek (3-4. ábra).
- Magyarországon az étkezési búza termelői ára az év eleji szinten stagnált (1. ábra), a takarmánykukoricáé ellenben kissé emelkedett a 23. héten – követve az előző év tendenciáját (2. ábra).
- Az MgSzH június 4-i, előzetes adatai szerint 4,7 millió tonna lehet az idei búzatermés.

Globális kitekintés

A Nemzetközi Gabonatanács (IGC) szerint a búza globális zárókészlete a jelenlegi készletbővítés, a visszafogott kereslet és a várhatóan kedvező búzatermés (660 millió tonna) miatt 6 millió tonnával 201 millió tonnára nőhet a 2010/2011. gazdasági év végére, ami az éves felhasználás (654 millió tonna) harmada. A jelentés szerint kukoricából 822 millió tonnás rekordtermést takaríthatnak be világszerte a következő gazdasági évben, amely a 2009/2010. gazdasági év kibocsátását 15 millió tonnával haladja meg. A szervezet a fogyasztás növekedésére (+14,3 millió tonna) és a világkereskedelem élénkülésére (+2,6 millió tonna) alapozva 141,9 millió tonnára becsüli a következő (2010/2011.) szezon zárókészletét, amely 4,2 millió tonnával marad el a folyó gazdasági év végére várható készletnagyságtól. Az IGC tehát a búza esetében továbbra is visszafogott keresletre, mérsékelt növekvő kereskedelemre, míg a kukorica esetében a fogyasztói igény erőteljes bővülésére és a világkereskedelem élénkülésére számít a következő gazdasági évben. Amennyiben a jelenlegi várakozások teljesülnek, a búza világpiacára továbbra is nyomást gyakorol a készletbővítés (a globális búzakészlet a 2010/2011. gazdasági évben kilenc éves csúcsot érhet el) és a kereslet hiánya, ugyanakkor a kukorica kedvező szezon előtt áll.

Hírek Északról...

Az USA középső nyugati területein befejeződött a **kukorica** vetése június első hetében. Az állományok 77%-a jó állapotban volt. Amerikai elemzők szerint a kukoricaövből az idén igen kedvező

¹ IGC, Agra Europe, Reuters, MgSzH

zó az időjárás a tavaszi vetésűek számára, a növények fejlődése is felgyorsult. A várhatóan rekord kukoricatermés már az újtermés megjelenése előtt nyomást gyakorolt a chicagói árutőzsdre jegyzéseire (5-6. ábra). A kínai nyomatást valamelyest enyhítette, hogy az USA-ban a vártnál 6,35 millió tonnával több kukoricát használnak fel a bioetanol-iparban a következő 15 hónapban (az IGC szerint 145,5 millió tonnát a 2010/2011. gazdasági évben).

Az Agra Europe szerint a nemzetközi gabonapiacot a következő két évben továbbra is lanyhaság jellemezheti, és alacsonyok maradhatnak az árak. Rekord nagyságú a szójabab és a búza készlete, és a növekvő bioetanol-termelés – főleg az USA-ban – sem fogja úgy fenntartani a pozitív hangulatot, mint ahogy azt korábban tette. Kína négy év után először az idén áprilisban vásárolt az USA-ból kukoricát, ami a jegyzések emelkedését okozta a chicagói árutőzsdén (CME/CBOT). Azonban az újabb kínai vásárlások hiánya, a kedvező időjárási feltételek, a versenytárs országok bőségesnek ígérkező termése már nyomást gyakoroltak az árakra. Májusban és június első napjaiban a kukorica exportára tonnánként 15 dollárral 156 dollárra esett vissza. A CME/CBOT-n a kukorica határidős jegyzései már nyolchavi mélypontot értek el a 23. héten. A trenden az USDA bioetanol-termelésre vonatkozó adatai fordítottak (lásd feljebb). Hosszú távon a Kína és India részéről fellépő növekvő gabonaigény is élenkítő hatással lehet a piacra.

Az USA déli területein a száraz, meleg időjárás kedvez az **őszi búza** hamarosan kezdődő aratásának, és kisebb a növénybetegségek fellépésének valamint a minőség romlásának valószínűsége is. A tavaszi búza is jó állapotban van, ami szintén hozzájárult az ár csökkenéséhez. További nyomást gyakorol a búza piacára, hogy az USDA szerint Iránban – az elmúlt évek egyik legfontosabb importőr országában – az idén 14,4 millió tonna búzát takaríthatnak be (2,4 millió tonnával többet, mint tavaly), ami csökkenti az importjukat. A búzakereskedelem szempontjából ígéretes viszont, hogy Észak-Afrikában termésnövekedést várnak, így növelhetik behozatalukat a régió országai.

Az USA-ban továbbra is gyenge a búza iránti bel- és külpiaci kereslet, ami a betakarításkori kínálatbővüléssel együtt további árcsökkenést vetít előre. Valamennyi búzátípus exportára esett májusban: a tavaszié (HRS – Hard Red Spring) tonnánként 24 dollárral 238 dollárra, a keményszemű őszi búzáé (HRW – Hard Red Winter) 13 dollárral 179 dollárra, a lágybúzáé (SRW – Soft Red Winter) 16 dollárral 182 dollárra. A chicagói árutőzsdén is kilenches mélypontra esett a búza jegyzése június elején.

Kína és India a növekvő népesség miatt egyre több gabonát igényel, így a gabonatermelő országok számára az ázsiai piac a verseny új színhelye. Ukrajna, Oroszország és Kazahsztán már számottevő részesedést szereztek az ázsiai piacokból, és ez várhatóan folytatódik. Oroszországban az infrastruktúra fejlesztésére a tervek szerint 1,79 milliárd dollárt fordítanak 2015-ig, ami elsősorban a gabonaexport élenkülését segítő kereskedelmi csatornák fejlesztését jelenti. Ennek köszönhetően 10 éven belül Oroszország megduplázhatja a kikötői kapacitását. Ukrajna exportálható kukoricakészlete (nyitókészlet + termés) megtriplázódott az elmúlt tíz évben, így a világ negyedik legnagyobb kukoricaexportőrévé vált. Az észak-afrikai és közel-keleti térségben az argen-

tíni és amerikai beszállítóknak erős versenyt támaszt Ukrajna, hiszen kivitelének több mint 60%-a ide irányul. Az USDA előrejelzése szerint Oroszország, Ukrajna és Kazahsztán 2019-re 50%-kal növelheti gabonaexportját. A következő évtized végére a fekete-tengeri régió lehet a legnagyobb búzaexportőr, 33%-os részesedést szerezve a világ gabonakereskedelméből. Az USA részesedése a 2001-2009. évek átlagát jellemző 24%-ról 16%-ra csökkenhet 2019-re. Az EU, Kanada és Argentína szintén veszíthetnek részesedésükből, míg Ausztrália várhatóan megtartja azt.

... és Délről

Argentínában a búza vetését esőzések lassították június első hetében, habár a terméskilátások szempontjából kedvező volt a csapadék az előző két hónapban uralkodó szárazság után. A 2010/2011. gazdasági év búzatermését legalább 11 millió tonnára becsülik, szemben az előző gazdasági év 7,5 millió tonnás kibocsátásával. A kukorica termése elérheti a 22,5 millió tonnát a 2009/2010. gazdasági évben, amely megközelíti a három évvel ezelőtti rekordot.

Ausztráliában még az előző évi búzatermés jó része a raktárakban van, és az idén is jó termésre számítanak. Amennyiben továbbra is kedvező marad az időjárás, 23,5 millió tonna búzát takaríthatnak be a 2010/2011. gazdasági évben, ez az elmúlt öt év legnagyobb termése lehet. 6,9 millió tonnás felhasználással számolva a felhalmozódott készletekkel együtt várhatóan 22 millió tonna exportálható felesleg keletkezik. Ez 3,3 millió tonnával meghaladja az előző szezont kivitelét, és a világ búzakereskedelmének 11%-át jelentheti, ami további nyomást gyakorol a világpiaci árakra.

Hazai helyzet

Míg az Európai Unió nyugati tagállamaiban az elmúlt hetekben szárazságról számoltak be, addig a középső és keleti tagországokban a heves esőzések, viharok okoztak problémát. Magyarországon a hetek óta tartó esőzések mellett a heves viharok, jégesők okoztak helyenként teljes pusztulást a növényállományokban.

Az MgSzH június 4-i előzetes termésbecslése szerint őszi búzából az előző évinél 6,5%-kal több, 4,7 millió tonna termés várható az idén. A betakarítható terület nagysága még lefelé módosíthatja az előrejelzett termést. Tavaszai árpából az előző évinél 15%-kal, rozsból 38%-kal, tritikáléből 28%-kal nagyobb termést valószínűsítene. Ami a tavaszi vetésűeket illeti, amit eddig nem tudtak elvetni a gazdálkodók, azt már nem is fogják, így pl. a takarmánykukorica vetésterülete a tervezettnél 5%-kal, a napraforgóé 6%-kal kisebb. Ehhez jöhet további veszteségként az árvízzel, belvízzel borított terület. Ki kell azonban hangsúlyozni, hogy a nyári időjárás döntő a kukorica- és a napraforgótermés szempontjából. Az eddigi károkat valamelyest kompenzálhatja a következő hónapok kedvező időjárása.

A gabonafélék termelői ára

1. táblázat

A gabonafélék termelői ára származási hely* szerint (23. hét)

Megnevezés	Mértékegység	Származási hely*			Országos		
		Dunántúl	Alföld	Észak-Magyarország	2010. 22. hét	2010. 23. hét	2010. 23. hét/ 2010. 22. hét (%)
Étkezési	tonna	769,99	1 680,81	487,48	3 973,09	2 938,28	73,95
búza	Ft/tonna	28 584,28	30 312,49	29 611,20	29 318,01	29 743,26	101,45
Takarmány-	tonna	-	-	-	1 363,01	1 024,00	75,13
búza	Ft/tonna	-	-	-	27 919,26	26 090,82	93,45
Takarmány-	tonna	-	1 030,18	-	3 365,55	4 659,88	138,46
kukorica	Ft/tonna	-	35 665,90	-	32 044,31	35 799,80	111,72
Takarmány-	tonna	-	-	-	-	-	-
árpa	Ft/tonna	-	-	-	-	-	-

* Származási hely: ahol a gabonát megtermelték.

Az országos átlaggal a regionális összes mennyiség és az átlagár sem egyezik. Ennek oka, hogy volt felvásárlás az adott régióban, azonban az adatszolgáltatók alacsony száma miatt egyes régiók adata nem publikus. Az országos átlagban a nem publikált adatok benne vannak.

Forrás: AKI PÁIR

2. táblázat

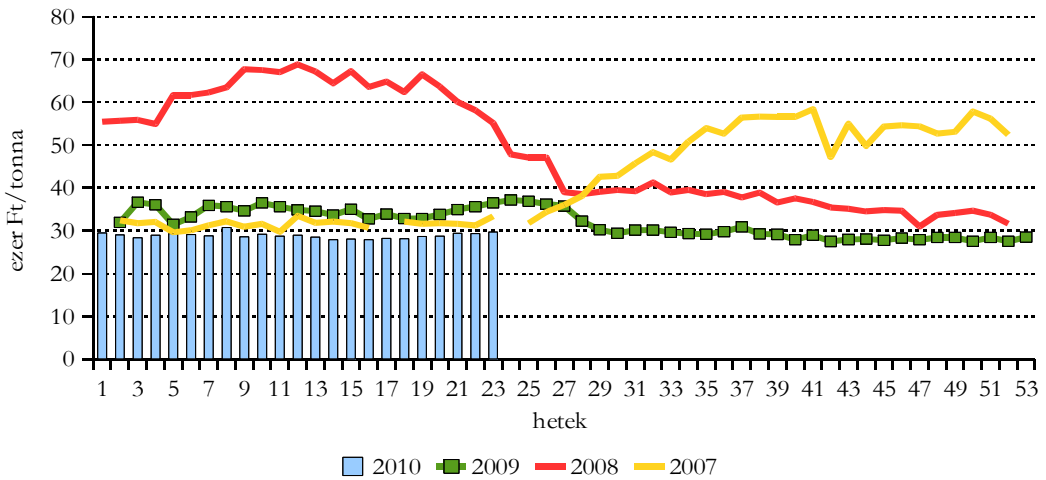
A gabonafélék országos termelői ára

Megnevezés	Mértékegység	Országos				
		2009. 23. hét	2010. 22. hét	2010. 23. hét	2010. 23. hét/ 2009. 23. hét (%)	2010. 23. hét/ 2010. 22. hét (%)
Étkezési	tonna	4 317,75	3 973,09	2 938,28	68,05	73,95
búza	Ft/tonna	36 511,80	29 318,01	29 743,26	81,46	101,45
Takarmány-	tonna	712,29	1 363,01	1 024,00	143,76	75,13
búza	Ft/tonna	32 403,67	27 919,26	26 090,82	80,52	93,45
Takarmány-	tonna	3 840,92	3 365,55	4 659,88	121,32	138,46
kukorica	Ft/tonna	38 012,28	32 044,31	35 799,80	94,18	111,72
Takarmány-	tonna	-	-	-	-	-
árpa	Ft/tonna	-	-	-	-	-

Forrás: AKI PÁIR

1. ábra

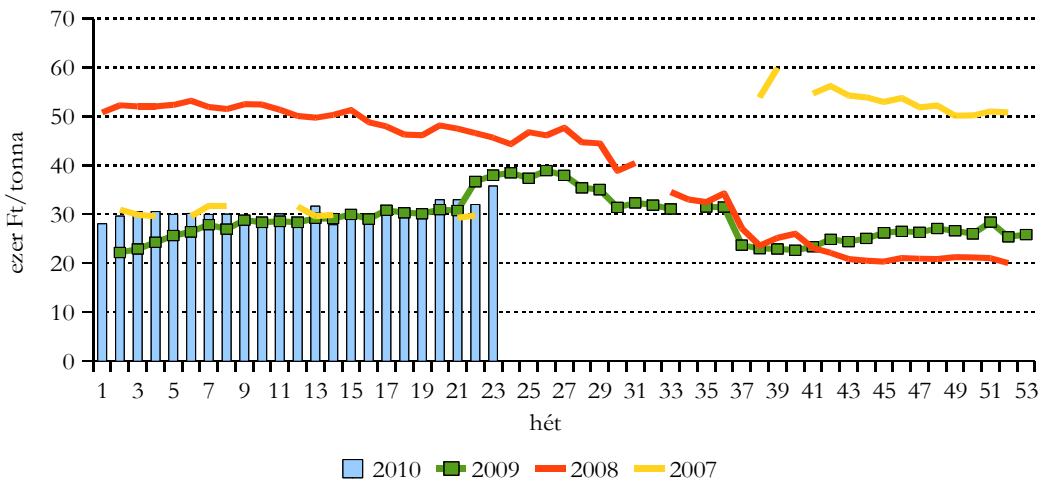
Az étkezési búza termelői ára

Forrás: AKI PÁIR

2. ábra

A takarmánykukorica termelői ára

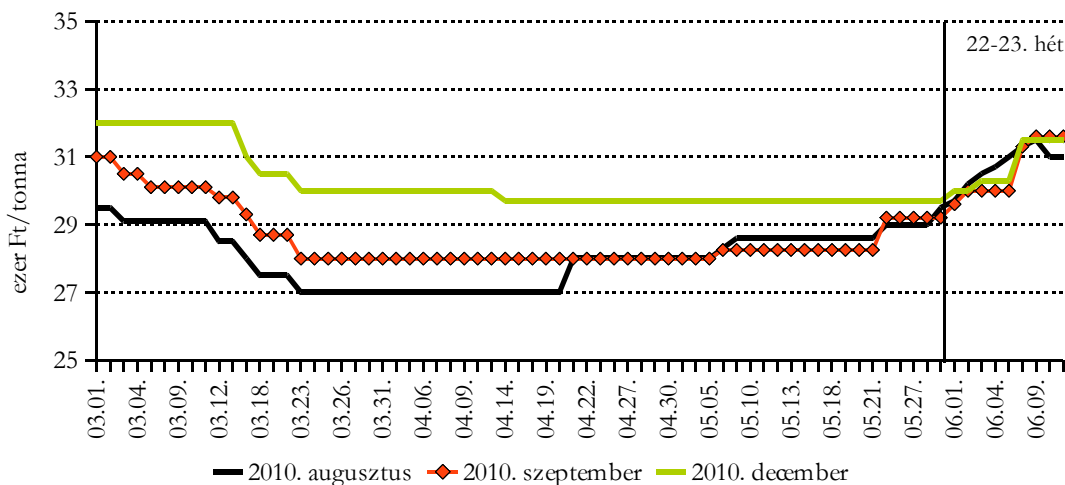

Forrás: AKI PÁIR

A gabonafélék jegyzése

3. ábra

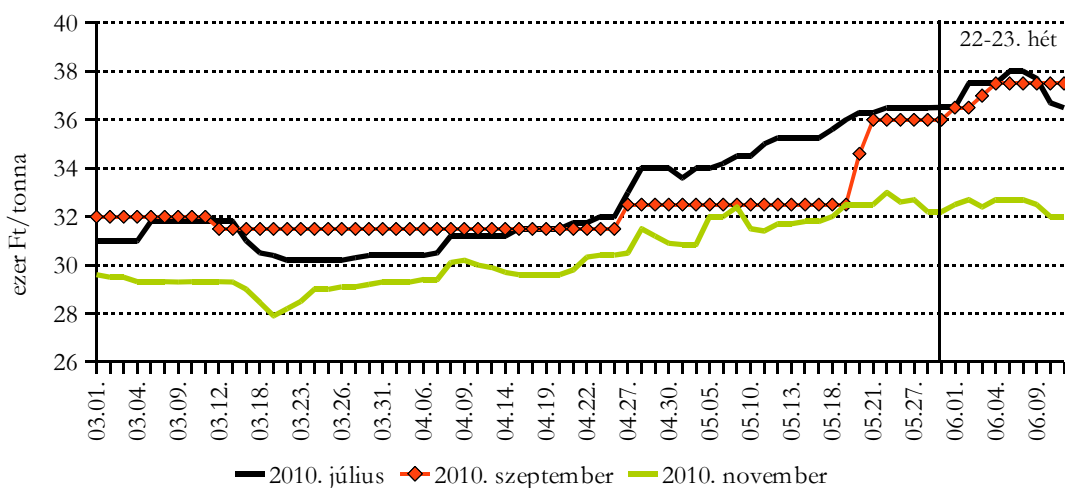
Az eurobúza különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

Forrás: BÉT

4. ábra

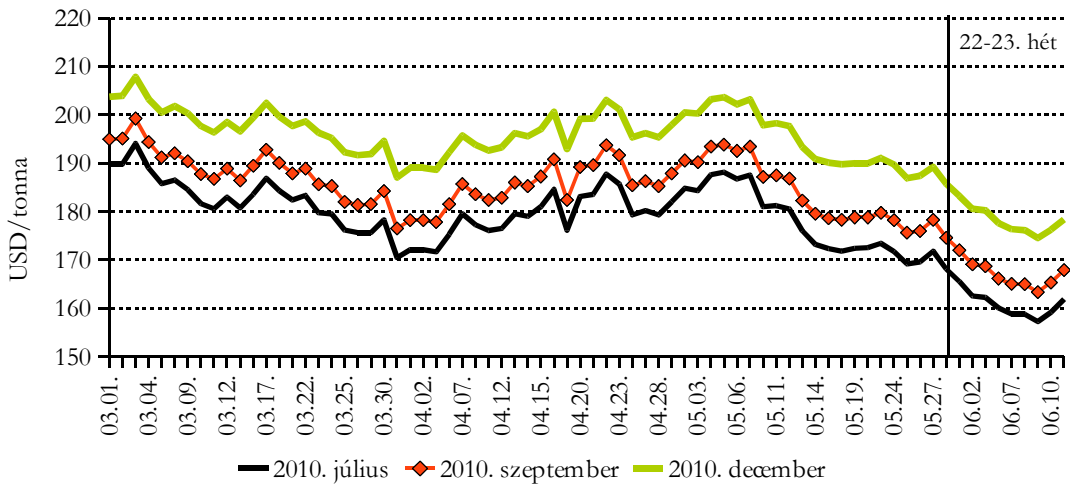
A takarmánykukorica különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

Forrás: BÉT

5. ábra

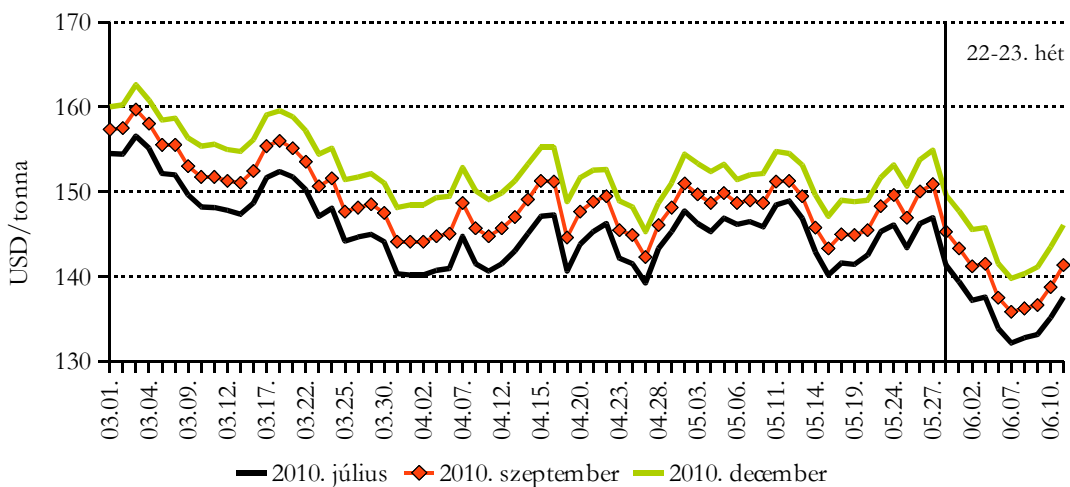
A búza különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

6. ábra

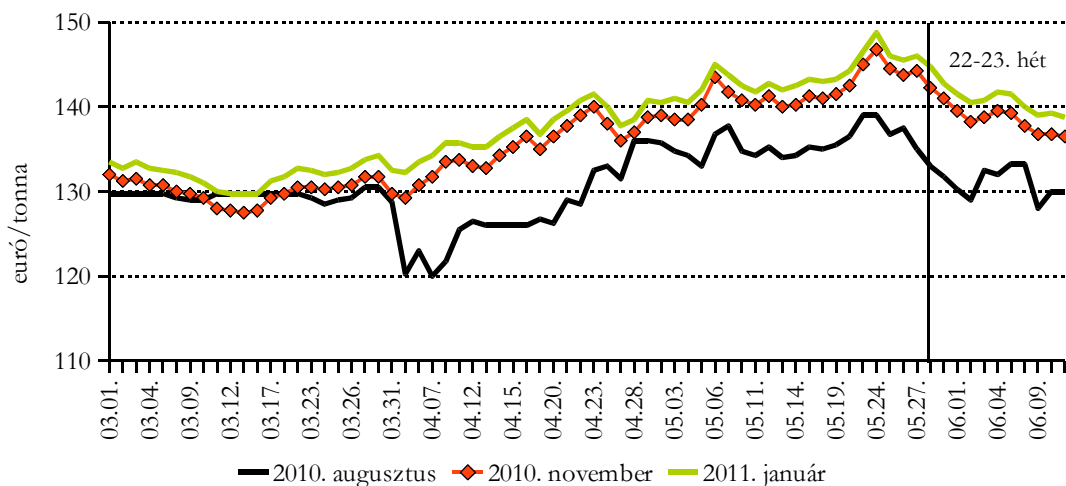
A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

7. ábra

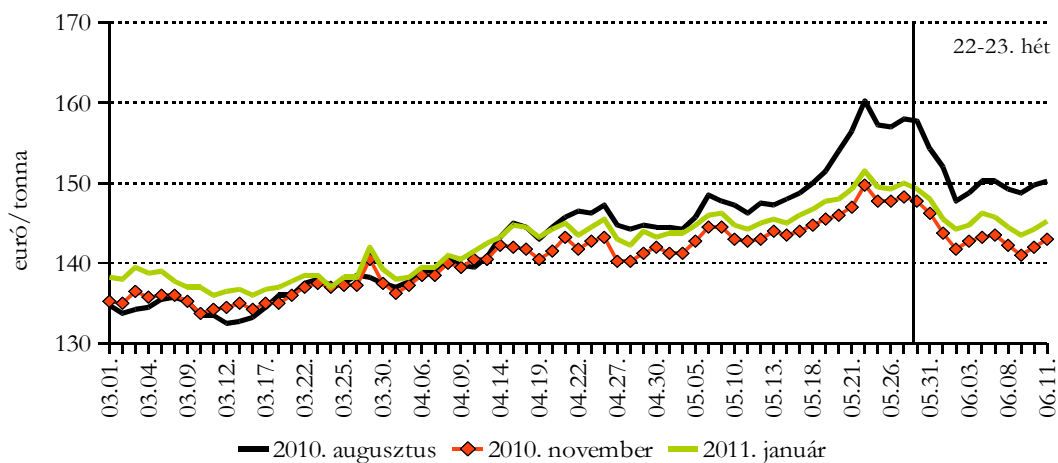
A búza különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

8. ábra

A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

3. táblázat

A gabona alapú termékek feldolgozói értékesítési ára

Gabona alapú termékek	Mértékegység	Országos				
		2009. 23. hét	2010. 22. hét	2010. 23. hét	2010. 23. hét / 2009. 23. hét [%]	2010. 23. hét / 2010. 22. hét [%]
Finomliszt BL 55	tonna	1626,13	787,93	1001,71	61,60	127,13
ömlesztett	Ft/kg	61,23	49,88	48,96	79,96	98,16
Finomliszt BL 55	tonna	1942,25	1389,88	1538,74	79,22	110,71
zsákos	Ft/kg	62,79	50,21	51,16	81,48	101,89
Finomliszt BL 55	tonna	1009,46	557,79	889,74	88,14	159,51
zacskós	Ft/kg	71,21	59,17	56,11	78,80	94,83
Rétesliszt BFF 55	tonna	69,75	29,00	45,26	64,89	156,07
ömlesztett	Ft/kg	72,11	62,00	61,57	85,39	99,30
Rétesliszt BFF 55	tonna	73,05	39,30	35,50	48,60	90,33
zsákos	Ft/kg	74,21	58,23	58,78	79,21	100,96
Rétesliszt BFF 55	tonna	69,43	65,20	49,37	71,11	75,72
zacskós	Ft/kg	79,84	64,61	70,46	88,25	109,05
Fehér kenyérliszt BL 80	tonna	1089,87	663,74	641,41	58,85	96,64
ömlesztett	Ft/kg	57,99	47,14	47,93	82,65	101,66
Fehér kenyérliszt BL 80	tonna	924,75	850,71	778,62	84,20	91,53
zsákos	Ft/kg	60,77	48,85	50,20	82,60	102,75
Tésztaipari liszt TL 50	tonna	556,44	369,73	382,36	68,72	103,42
ömlesztett	Ft/kg	64,59	53,77	49,05	75,93	91,22
Tésztaipari liszt TL 50	tonna	80,00	28,35	53,15	66,44	187,48
zsákos	Ft/kg	69,05	62,14	62,72	90,83	100,92
Étkezési búzadara AD	tonna	43,09	70,99	40,77	94,62	57,43
zacskós	Ft/kg	82,71	66,53	68,75	83,13	103,33

Forrás: AKI PÁIR

4. táblázat

A megfigyelt gabona alapú termékek fogyasztói ára

Termék	2009. június	2010. május	2010. június*
Finomliszt BL 55	161	151	150
Fehér kenyér	247	234	240
Félbarna kenyér	224	236	238
Étkezési búzadara AD	195	193	196

* Június 15-ig

Forrás: AKI PÁIR

Külpiaci információk

Határidős piacok (2010. június 11.)

5. táblázat

Búza

MATIF, Párizs			CBOT, Chicago (őszi lágú búza)*			Kansas (őszi kemény búza)**		
Szállítási határidő	euró/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD/ tonna	Ft/tonna
2010. augusztus	130,00	36 286	2010. július	161,88	37 301	2010. július	171,58	39 536
2010. november	136,50	38 100	2010. szeptember	167,90	38 690	2010. szeptember	175,98	40 552
2011. január	138,75	38 728	2010. december	178,34	41 094	2010. december	182,51	42 055
2011. március	140,75	39 286	2011. március	189,95	43 769	2011. március	189,03	43 558
2011. május	143,00	39 914	2011. május	196,27	45 225	2011. május	193,62	44 616
2011. augusztus	140,00	39 077	2011. július	202,88	46 749	2011. július	198,03	45 632
			Minneapolis (tavaszi kemény búza)***					
			Szállítási határidő	USD/ tonna	Ft/tonna			
			2010. július	184,34	42 478			
			2010. szeptember	188,20	43 367			
			2010. december	194,35	44 785			
			2011. március	200,78	46 267			
			2011. május	204,46	47 113			
			2011. július	208,41	48 023			

* SRW – Soft Red Winter.

** HRW – Hard Red Winter.

*** DNS – Dark Northern Spring.

MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

CBOT/CME – Chicago Board of Trade/LIFFE – London International Financial Futures and Options Exchange

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

6. táblázat

Kukorica

Szállítási határidő	MATIF, Párizs		Szállítási határidő	CBOT, Chicago	
	euró/tonna	Ft/tonna		USD/tonna	Ft/tonna
2010. augusztus	150,25	41 938	2010. július	137,56	31 698
2010. november	143,00	39 914	2010. szeptember	141,34	32 569
2011. január	145,25	40 542	2010. december	146,06	33 657
2011. március	146,50	40 891	2011. március	151,26	34 855
2011. június	147,25	41 100	2011. május	154,80	35 671
2011. augusztus	135,00	37 681	2011. július	157,95	36 397

MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

CBOT/CME – Chicago Board of Trade

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

7. táblázat

Repce

Szállítási határidő	MATIF, Párizs	
	euró/tonna	Ft/tonna
2010. augusztus	315,50	88 062
2010. november	320,50	89 458
2011. február	325,00	90 714
2011. május	329,00	91 830
2011. augusztus	318,00	88 760
2011. november	323,00	90 156

MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

8. táblázat

Az étkezési búza és a takarmánykukorica határidős kikötői ára

	2009. 23. hét		2010. 23. hét		Szállítási hónap
	euró/tonna	Ft/tonna	euró/tonna	Ft/tonna	
Étkezési búza					
Franciaország					
Rouen	-	-	132	37 945	november
La Pallice	147	42 412	132	37 962	június
Creil*	-	-	-	-	-
Németország					
Hamburg	155	44 702	144	41 251	június
Würzburg	136	39 295	-	-	június
Köln	-	-	-	-	-
Drezda	-	-	-	-	-
Dánia					
Koppenhága	-	-	-	-	-
Olaszország					
Milánó	-	-	-	-	-
Bologna	-	-	-	-	-
Belgium					
Brüsszel	152	43 837	134	38 520	június
Spanyolország					
Barcelona**	-	-	-	-	-
Ausztria					
Bécs	-	-	-	-	-
Finnország					
Nokia	-	-	-	-	-
Takarmánykukorica					
Franciaország					
Creil*	-	-	-	-	-
Bordeaux/Bayonne	149	42 845	143	41 124	június
La Pallice	149	42 989	143	41 124	június
Németország					
Hamburg	-	-	171	49 156	június
Olaszország					
Bologna	-	-	-	-	-
Spanyolország					
Barcelona**	-	-	-	-	-

* FOB: Free on Board – költségmentesen a hajó fedélzetére rakva.

** Import búzaár.

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

9. táblázat

A takarmánybúza és a takarmányárpa határidős kikötői ára

	2010. 23. hét		Szállítási hónap
	euró/tonna	Ft/tonna	
Takarmányárpa			
Anglia			
Kelet-Anglia	-	-	-
Franciaország			
Rouen	100	28 763	június
La Pallice	-	-	-
Creil*	99	28 476	június
Németország			
Hamburg	114	32 770	június
Hannover	109	31 333	június
Drezda	100	28 746	június
München	-	-	-
Dánia			
Koppenhága	-	-	-
Olaszország			
Bologna	-	-	-
Belgium			
Brüsszel	116	33 345	június
Spanyolország			
Barcelona	-	-	-
Ausztria			
Bécs	-	-	-
Finnország			
Raisio	-	-	-
Takarmánybúza			
Franciaország			
Creil*	120	34 512	június
Németország			
Hamburg	139	39 957	június
Hollandia			
Rotterdam*	142	40 819	június
Belgium			
Brüsszel	133	38 232	június

* FOB: Free on Board – költségmentesen a hajó fedélzetére rakva.

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

Nemzetközi gabonajegyzékek

	2010. 05. 28.		2010. 06. 04.		Kikötő
	USD/tonna	Ft/tonna	USD/tonna	Ft/tonna	
BÚZA					
keménybúza					
(1) Kanada CWRS 13,5%	253,78	55 796,07	277,74	63 982,96	FOB St. Lawrence
(2) Ausztrália APH 14%	-	-	-	-	FOB Eastern States
(3) US No. 2 DNS 14%	-	-	-	-	FOB Portland
(4) US No. 2 HRW	192,30	42 279,08	186,30	42 917,93	FOB US Gulf
(5) Ausztrália ASW	-	-	-	-	FOB Eastern States
(6) EU, Francia. alapminőség	173,10	38 057,77	165,00	38 011,05	FOB Rouen
lágybúza					
(7) US No. 2 SRW	189,10	41 575,53	181,00	41 696,97	FOB US Gulf
(8) Ukrajna lágybúza	165,00	36 276,90	165,00	38 011,05	FOB Black Sea
DURUMBÚZA					
(9) Kanada CWAD 1	217,40	47 797,56	218,80	50 404,96	FOB St. Lawrence
(10) Kanada CWAD 2	215,50	47 379,83	216,90	49 967,25	FOB St. Lawrence
KUKORICA					
(11) US No. 3 YC	163,40	35 925,12	154,70	35 638,24	FOB US Gulf
Argentína	169,90	37 354,21	164,60	37 918,90	FOB Up River
ÁRPA					
(12) EU, Francia., takarmány	138,40	30 428,62	132,30	30 480,25	FOB Rouen
Oroszország, takarmány	140,00	30 780,40	140,00	32 251,80	FOB Black Sea
(13) US PNW	-	-	-	-	FOB PNW

- (1) CWRS – Canada Western Red Spring: 13,5%-os fehérjetartalom, keménybúza
 (2) Ausztrália APH – Australian Prime Hard: 14%-os fehérjetartalom, keménybúza
 (3) US No. 2 DNS – USA Dark Northern Spring: 14%-os fehérjetartalom, keménybúza
 (4) US No. 2 HRW – USA Hard Red Winter: 13,5%-os fehérjetartalom, keménybúza
 (5) ASW – Australian Standard White: standardbúza
 (6) EU, Francia. alapminőség: a világpiacon elfogadott EU támogatások nélküli franciaországi ár
 (7) US No. 2 SRW – USA Soft Red Winter: 10,3%-os fehérjetartalom, lágybúza
 (8) Ukrajna lágybúza: 12%-os fehérjetartalom, lágybúza
 (9) Kanada CWAD 1 – Canada Western Amber Durum 1: kemény
 (10) Kanada CWAD 2 – Canada Western Amber Durum 2: kemény
 (11) US YC 3 – USA No. 3 Yellow Corn
 (12) EU, Francia., takarmányárpa: a világpiacon elfogadott EU támogatások nélküli franciaországi ár
 (13) US PNW – USA Pacific Northwest

FOB: Free on Board – költségmentesen a hajó fedélzetére rakva.

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS

Világpiaci kitekintés

Az Oil World szerint a **napraforgómag** globális termelése 2,8 millió tonnával 34,3 millióra nőhet a 2010/2011. gazdasági évben. A vártnál nagyobb lehet a vetésterület a FÁK országokban, az USA-ban, Argentínában és Törökországban, míg az EU-ban enyhe csökkenés várható. Világszinten 25,2 millió hektár lehet a betakarítható terület nagysága a következő szezonban, ami 1,4 millió hektárral múlja felül a 2009/2010-es területet.

Normális időjárási körülményeket feltételezve 7,1-7,3 millió tonna termést várnak Ukrajnában és közel ugyanennyit Oroszországban. Az Európai Unióban 1%-kal 6,8 millió tonnára csökkenhet a kibocsátás, de Törökországban, az USA-ban, Kazahsztánban, Moldovában és a déli féltekén a termés növekedését vetítik előre. A legjelentősebb változás Argentínában várható, ahol a vetésterület az eddigi 1,5 millió hektárról 2,1 millióra nő. Kedvező feltételek mellett így 3,3-3,5 millió tonna termést takaríthatnak be 2011 elején, szemben az idei szokatlanul alacsony 2,3 millió tonnával. A jelenlegi termésvárakozásokon az időjárás még módosíthat.

A világ **repcekínálata** (nyitókészlet + termelés) nyolc éves növekedés után első alkalommal csökkenhet (1,2 millió tonnával) a 2010/2011. gazdasági évben. A korábbi becslésekhez képest kisebb kibocsátást várnak Kanadában, Ukrajnában és az Európai Unióban. Kanada egyes területein fennáll annak a kockázata, hogy táblák maradnak bevetetlenül, mivel az esős időjárás nehezíti a canola vetését. Azonban még így is az előző évinél nagyobb, 12 millió tonnás kibocsátást várnak az országban. A kedvezőtlen időjárási feltételeket tükrözi, hogy Winnipegben május 25. óta nőtt a termésjegyzése: június 10-én a júliusi terminusra tonnánként 394, a novemberire 398 kanadai dollár volt. Az Euronext repcejegyzési is emelkedtek május 20. óta: június 10-én 315,5 euró/tonna volt az augusztusi és 320,25 euró/tonna a novemberi lejáratra. Ebben persze az euró USA dollárral szemben január óta tartó gyengülése is szerepet játszott. A 2010/2011. gazdasági év globális zárókészlete csökkenhet. A globálisan feldolgozott mennyiség változatlan szinten maradhat, amennyiben a jelenlegi várakozások teljesülnek. Ez egyben azt is jelenti, hogy megáll a repceolaj és -dara kínálatának növekedése a következő tíz hónapban.

Az EU-ban és Ukrajnában kevesebb lehet a repcetermés a 2010/2011. gazdasági évben mint az előzőben. Ukrajnában 540 ezer hektáron átlagon felüli fagykár érte az állományokat. Az ebből adódó termés kiesést csak részben ellensúlyozza a tavaszi repce nagyobb vetésterülete. Az előzetes adatok alapján az Unión belül Franciaországban, Németországban és Lengyelországban kisebb, míg az Egyesült Királyságban, Romániában és Bulgáriában nagyobb repcetermésre számítanak.

Az előrejelzés szerint a repcemag sajtolásra kerülő mennyisége az EU-ban összességében nem változik a 2010/2011. gazdasági évben az előzőhöz viszonyítva, ugyanakkor az Oil World szakértői 2010. július-december között az egy évvel korábbinál nagyobb, míg 2011 első felében kisebb mértékű feldolgozásra számítanak.

A napraforgó- és repcemag kínálata és felhasználása

millió tonna

	Napraforgómag		Repcemag	
	2010/2011. gazdasági év*	2009/2010. gazdasági év	2010/2011. gazdasági év*	2009/2010. gazdasági év
NYITÓKÉSZLET	1,8	2,8	6,6	7,1
TERMELÉS	34,3	31,5	59,2	60,0
EU-27	6,8	6,9	20,7	21,6
Oroszország	7,3	6,3	0,8	0,7
Ukrajna	7,2	7,0	1,7	1,9
Dél-Afrikai Köztársaság	0,7	0,5	-	-
Kanada	-	-	12,1	11,8
USA	1,4	1,4	0,9	0,7
Dél-Amerika	-	-	0,3	0,3
Argentína	3,4	2,3	-	-
Kína	-	-	11,8	12,8
India	-	-	6,4	6,3
Ausztrália	-	-	2,5	1,9
Törökország	0,9	0,8	-	-
TELJES KÍNÁLAT	36,1	34,4	65,8	67,0
FELHASZNÁLÁS	34,0	32,6	60,5	60,4
ebből SAJTOLÁS	30,6	29,3	57,1	57,1
ZÁRÓKÉSZLET	2,1	1,8	5,4	6,6
EU-27	0,4	0,4	1,0	1,4
Argentína	1,0	0,7	-	-
Kanada	-	-	1,2	1,4
KÉSZLET/FELHASZNÁLÁS (%)	6,3	5,5	8,9	11,0

* Előrejelzés.

Forrás: Oil World

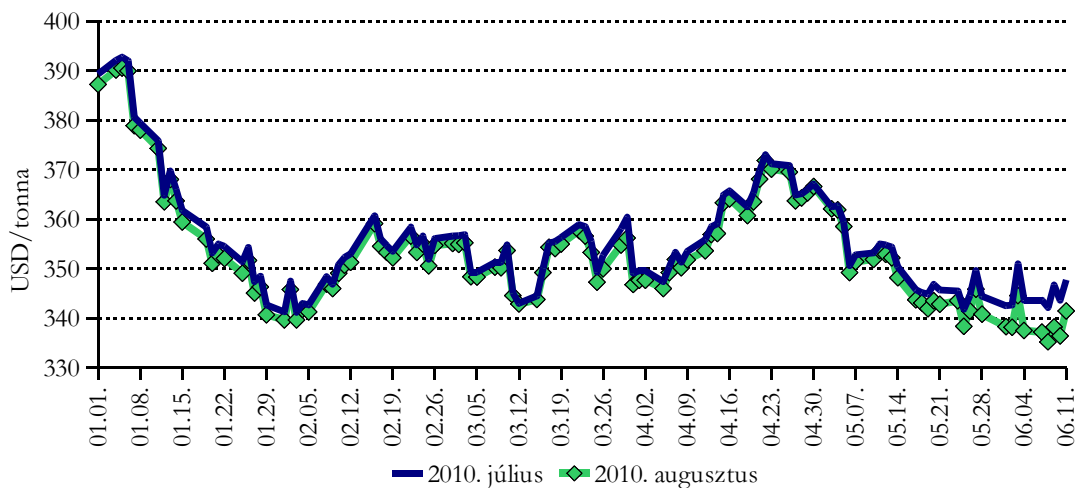
Hazai helyzet

A belvíz és az árvíz a repce 7,1%-át és a napraforgó 4,1%-át érinti a június eleji felmérések szerint. Ennek ellenére az előző évinél nagyobb termésterület és a kedvezőbb hozamok következtében az MgSzH adatai szerint az idei repcetermés 8%-kal is meghaladhatja az egy évvel korábbit, így közel 630 ezer tonna repce kerülhet betakarításra. A tervezett napraforgó területből 6% maradt bevetetlen, főleg az alföldi és észak-magyarországi megyékben.

Az olajos magvak és termékeinek jegyzése néhány kiemelt árutőzsdén

1. ábra

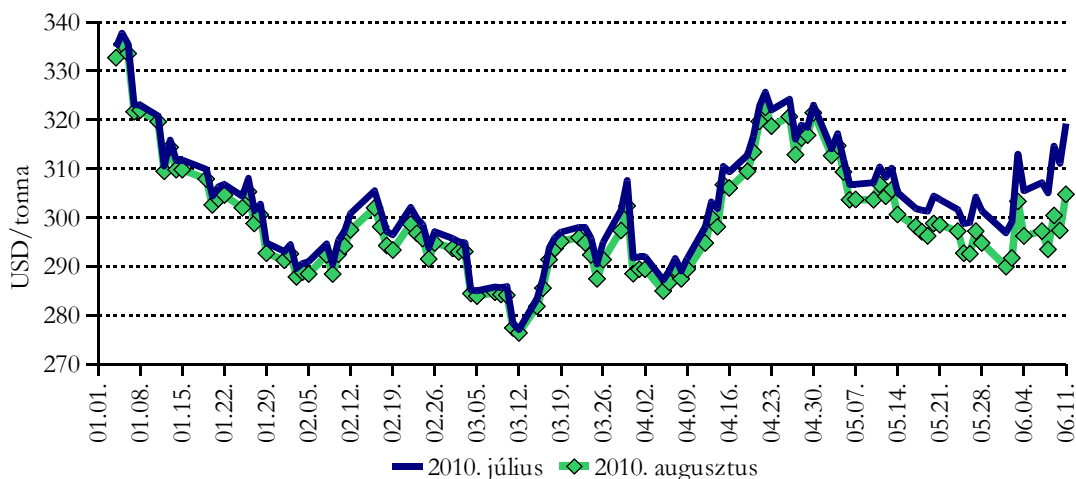
A szójabab különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

A szójabab különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén
Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

2. ábra

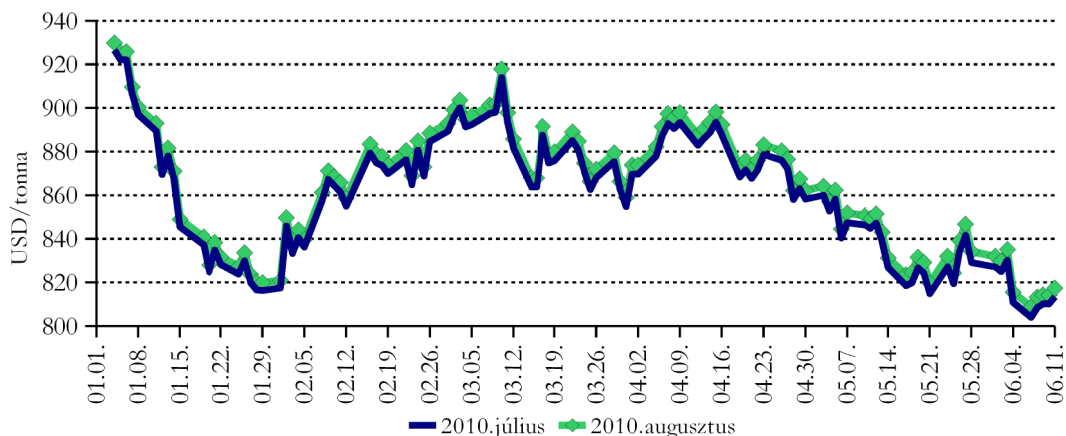
A szójaliszt különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

3. ábra

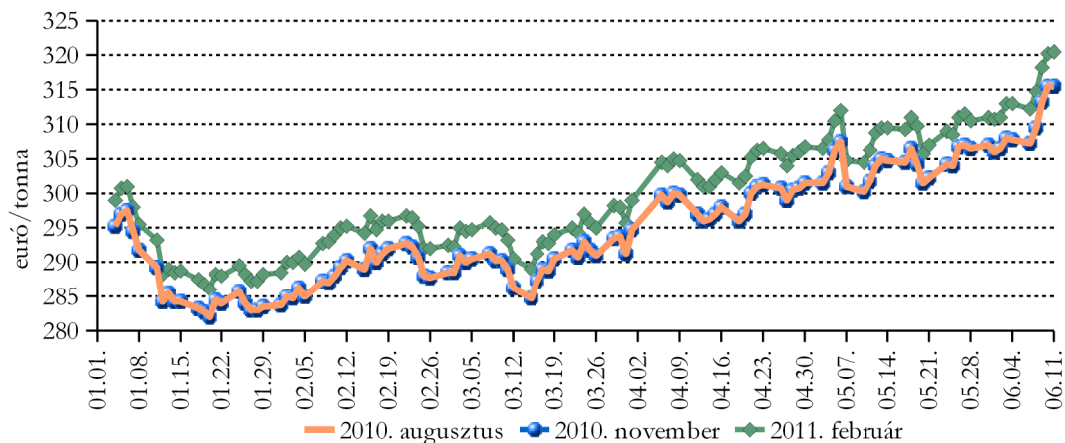
A szójaolaj különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

4. ábra

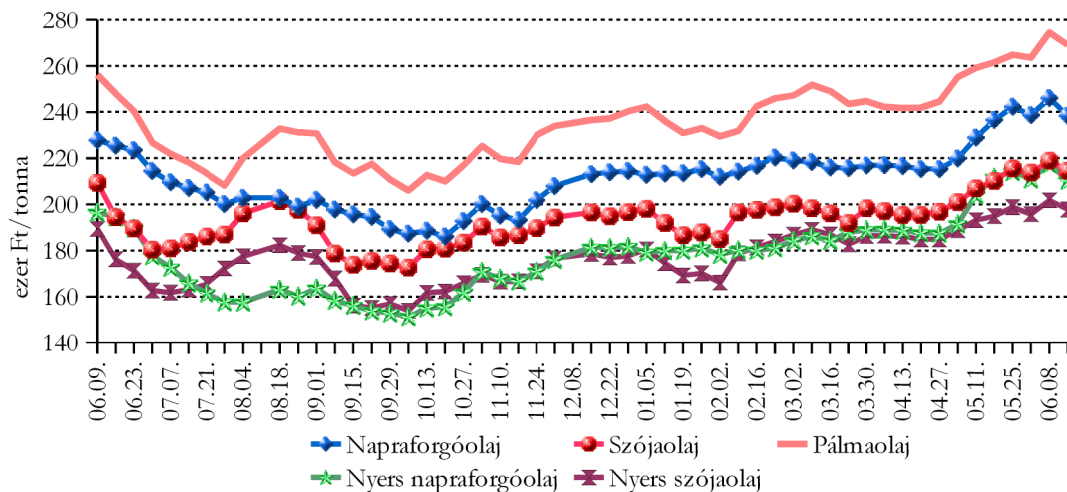
A repce különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: MATIF

5. ábra

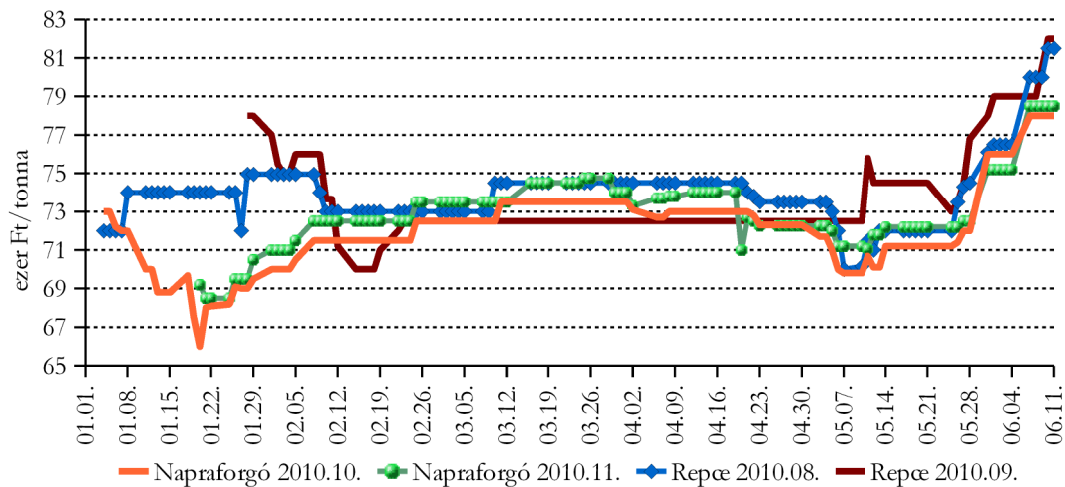
A növényi olajok jegyzése a milánói árutőzsdén

Forrás: Borsa di Milano

6. ábra

A napraforgó- és repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

Forrás: BÉT

1. táblázat

**A fontosabb hazai olajos magvak termelői-, a belőlük készült termékek feldolgozó
értékesítési átlagára**

Megnevezés	Mértékegység	2009. május	2010. április	2010. május	2010. május / 2009. május (%)	2010. május / 2010. április (%)
Ipari napraforgómag	tonna	46 102	17 432	30 999	67,24	177,83
	Ft/tonna	67 588	80 184	84 290	124,71	105,12
Repcemag	tonna	25 184	19 485	19 619	77,90	100,68
	Ft/tonna	80 897	75 682	76 277	94,29	100,79
Nyers napraforgóolaj	tonna	-	187	98	-	52,40
	Ft/tonna	-	185 868	187 768	-	101,02
Napraforgó-dara	tonna	15 617	10 303	9 708	62,16	94,22
	Ft/tonna	28 742	31 500	31 333	109,01	99,47
Nyers repceolaj	tonna	-	-	6 178	-	-
	Ft/tonna	-	-	190 546	-	-
Repcedara	tonna	7 481	9 799	9 726	130,00	99,26
	Ft/tonna	33 670	31 449	32 783	97,37	104,24

Forrás: AKI PÁIR

2. táblázat

A nyers növényolajok ára és jegyzése

Termék	Időpont	EU	Franciaország	Olaszország	Egyesült Államok	Magyarország
		Ártípus				
		FOB	Heti tőzsdei átlagár	Heti tőzsdei átlagár	Heti tőzsdei átlagár	Heti értékesítési ár
Napraforgóolaj	2010-06-01	201 683	-	211 022	-	-
	2010-06-08	215 307	-	217 526	-	222 761
	2010-06-15	-	-	210 459	-	-
Repceolaj	2010-06-01	-	290 588	-	-	191 542
	2010-06-08	-	299 544	-	-	-
	2010-06-15	-	293 664	-	-	-
Szójaolaj	2010-06-01	-	-	195 801	188 506	-
	2010-06-08	-	-	201 836	193 403	-
	2010-06-15	-	-	197 874	191 347	-

Forrás: AKI PÁIR, BM, CBOT, MATIF, Oil World

3. táblázat

Európai olajnövény- és dara árak és jegyzések

Ft/tonna

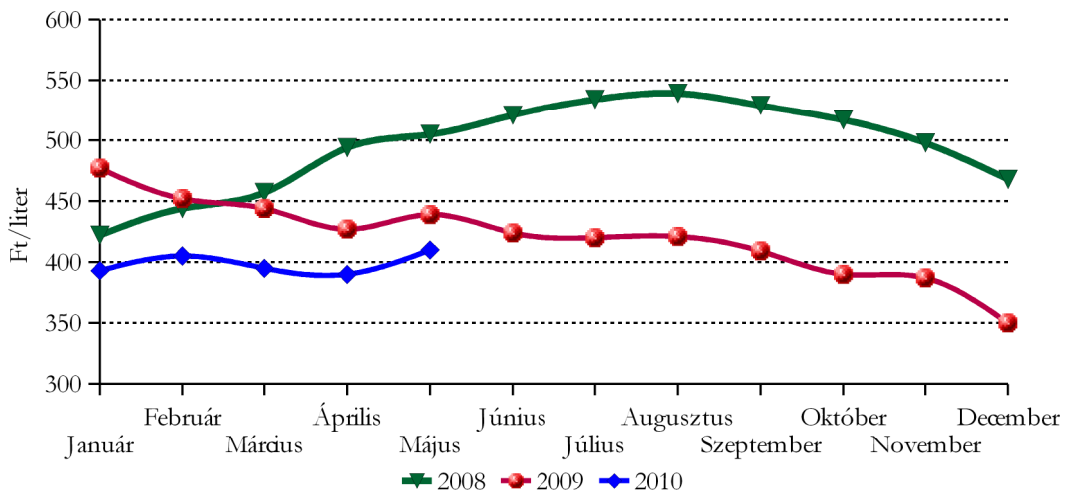
Termék	Időpont	Franciaország	Németország	Ausztria	Magyarország
		Ártípus			
		Heti tőzsdei átlagár	Hamburg CIF**	Heti tőzsdei átlagár	Heti termelői és értékesítési ár *
Napraforgómag	2010-06-01	-	-	-	86 833
	2010-06-08	-	-	-	86 895
	2010-06-15	-	-	-	-
Napraforgódara**	2010-06-01	-	-	50 416	30 695
	2010-06-08	-	-	52 064	-
	2010-06-15	-	-	51 042	-
Repccemag	2010-06-01	84 686	83 636	77 364	76 466
	2010-06-08	88 294	87 319	82 731	76 228
	2010-06-15	90 826	-	81 107	80 539
Repcedara**	2010-06-01	-	45 806	57 662	34 477
	2010-06-08	-	48 564	47 784	33 516
	2010-06-15	-	-	49 643	35 628

* A termelői ár a mag, az értékesítési ár a dara esetén értendő. / ** CIF – Cost, Insurance and Freight – az ár tartalmazza a költséget, a biztosítást és a fuvardíjat

Forrás: AKI PÁIR, BLPW, MATIF, Oil World

7. ábra

A napraforgóolaj fogyasztói ára

Forrás: KSH

Agrárgazdasági Kutató Intézet

Piaci Árinformációs Rendszer

<https://pair.aki.gov.hu>